

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

SPRENDIMAS

2025 m. kovo 17 d. Nr. 21RE-198

(AG-86/06-2025)

Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš narių Edvardo Juciaus, Ingos Lipnickienės (Komisijos posėdžio pirmininkė), Vytauto Kurpuveso ir Ingos Morkvėnienės (pranešėja),

Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos uždarnosios akcinės bendrovės „Asmuo X“ skundą atsakovei Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, trečiajam suinteresuotam asmeniui uždarajai akcinei bendrovei „Asmuo X“ dėl Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos duomenys neskelbtini sprendimo Nr. duomenys neskelbtini panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

pareiškėja uždaroji akcinė bendrovė „Asmuo X“ (toliau – ir pareiškėja) skundu prašo Komisijos panaikinti Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – ir Tarnyba, AVNT) duomenys neskelbtini sprendimą Nr. duomenys neskelbtini (Komisijos pastaba: sprendimo antraštė „Dėl duomenys neskelbtini skundo“) (toliau – ir Sprendimas) ir įpareigoti Tarnybą tinkamai įvertinti nemokumo administratoriaus uždarnosios akcinės bendrovės „Bankroto administratorių kompanija“ (toliau – ir Administratorius, nemokumo administratorius) veiksmus bei įpareigoti pradėti neplaninį nemokumo administratoriaus veiklos patikrinimą dėl sistemingo teismų procesinių sprendimų nevykdymo.

Skunde nurodo, kad Vilniaus apygardos teismas 2023 m. birželio 12 d. nutartimi iškėlė bankroto bylą BUAB „Asmuo X“ (toliau ir – Bendrovė, Įmonė) ir Bendrovės nemokumo administratoriumi paskyrė UAB „Asmuo X“ (įgaliotas asmuo Asmuo X) (bankroto bylos Nr. duomenys neskelbtini). Pareiškėja buvo didžiausia BUAB „Asmuo X“ kreditorė, turinti 2 522 523,56 Eur dydžio BUAB „Asmuo X“ turto hipoteka ir įkeitimu užtikrintą kreditorinį reikalavimą (kreditorinis reikalavimas buvo patvirtintas Lietuvos apeliacinio teismo 2024 m. vasario 27 d. nutartimi, 2024 m. gruodžio 12 d. pareiškėjos perleistas kitai įmonei). Vilniaus apygardos teismas 2024 m. sausio 16 d. nutartimi priteisė pareiškėjai iš Bendrovės 2400 Eur bylinėjimosi išlaidų. Lietuvos apeliacinis teismas 2024 m. vasario 27 d. nutartimi papildomai pareiškėjai iš Bendrovės priteisė dar 781,12 Eur bylinėjimosi išlaidų. Abi šios nutartys yra įsiteisėjusios ir vykdytinos. Pareiškėja ne kartą kreipėsi į Bendrovės nemokumo administratorių dėl priteistų bylinėjimosi išlaidų sumokėjimo, tačiau jokio atsakymo iš Administratoriaus negavo.

Bendrovė nuolat gauna pajamas už jai priklausančio turto nuomą ir turi lėšų, iš kurių gali dengti administravimo išlaidas, įskaitant ir pareiškėjai priteistas bylinėjimosi išlaidas. Administratorius dėl asmeninio nusistatymo prieš pareiškėją sąmoningai atsisako vykdyti įsiteisėjusias teismų nutartis ir sumokėti pareiškėjai bylinėjimosi išlaidas. Tuo pat metu nemokumo administratorius leidžia Bendrovės lėšas kitoms reikmėms – pvz., moka advokatams už teikiamas teises paslaugas. Lietuvos Respublikos juridinių asmenų nemokumo įstatymo (toliau – JANI) 66 straipsnio 1 dalies 13 punktą nustato paskirto nemokumo administratoriaus pareigą bankroto proceso metu vykdyti teismo sprendimus ir (ar)

kreditorių susirinkimo bei komiteto sprendimus. Taigi, nors nemokumo administratorius turi diskreciją valdyti bankroto administravimui skirtas lėšas, tačiau negali šia diskrecija piktnaudžiauti ir apskritai atsisakyti vykdyti galiojančius teismų sprendimus. Priešingu atveju, nemokumo administratoriaus neveikimu yra paneigiamas teismo sprendimų privalomumas.

Pareiškėja duomenys neskelbtini skundu kreipėsi į Tarnybą dėl aukščiau nurodytų teismų nutarčių nevykdymo. Tarnyba pagal pareiškėjos skundą nusprendė pradėti neplaninį Administratoriaus veiklos patikrinimą. Tarnyba duomenys neskelbtini sprendimu Nr. duomenys neskelbtini dėl kitų administratoriaus padarytų pažeidimų nusprendė skirti išpėjimą, o dėl teismo nutarčių nevykdymo, atsižvelgdama į tai, kad nuo nutarčių įsiteisėjimo dar nebuvo praėję itin daug laiko, konstatavo, kad tuo metu dar nebuvo pažeistos nemokumo procesą reglamentuojančių teisės aktų nuostatos, tačiau nusprendė skundą persiųsti Nemokumo administratorių rūmams, kad būtų įvertintas administratoriaus elgesys (etika), t. y. veiksmų atitiktis Nemokumo administratorių etikos kodekso nuostatomis. Pareiškėjos žiniomis, Nemokumo administratorių rūmai jokių veiksmų dėl tokio administratoriaus elgesio nesiėmė ir jokių sprendimų Administratoriaus atžvilgiu nepriėmė. Pareiškėja atkreipė dėmesį, kad nors Tarnyba savo duomenys neskelbtini sprendime Administratoriaus padaryto pažeidimo dar neišvelgė, tačiau konstatavo, jog Administratoriaus neveikimas, nors šiuo metu nepažeidžiantis nemokumo procesą reglamentuojančių teisės aktų nuostatų, apskritai kelia abejonių dėl tinkamo veikimo (sąžiningumo) vykdant minėtas Vilniaus apygardos teismo 2024 m. sausio 16 d. ir Lietuvos apeliacinio teismo 2024 m. vasario 27 d. nutartis ir piktnaudžiavimo nemokumo administratoriui suteikta diskrecijos teise. duomenys neskelbtini išvadoje Tarnyba informavo pareiškėją, kad, jei nebus vykdomos Vilniaus apygardos teismo 2024 m. sausio 16 d. ir Lietuvos apeliacinio teismo 2024 m. vasario 27 d. nutartys ir nebus dengiamos bylinėjimosi išlaidos, pareiškėja turi galimybę [...] po protingo laikotarpio pakartotinai kreiptis į Tarnybą dėl pakartotinio Administratoriaus neveikimo, toliau nevykdant minėtų nutarčių, įvertinimo. Atsižvelgiant į tai, kad Administratorius ir toliau, jau metus laiko, piktybiškai nevykdo įsiteisėjusių teismo nutarčių (ir nėra priežasčių tikėtis, kad nutartys bus vykdomos ateityje), sąmoningai pasirenka nemokėti pareiškėjai dalies priteistų išlaidų, tuo pat metu Bendrovės lėšas leidamas kitoms reikmėms, pareiškėjos nuomone, atsirado pagrindas pakartotinai įvertinti administratoriaus elgesį dėl galimo piktnaudžiavimo jam suteiktomis teisėmis. Todėl pareiškėja pakartotinai kreipėsi į Tarnybą su duomenys neskelbtini skundu, prašydama įvertinti tolesnį piktybinį įsiteisėjusių teismo nutarčių nevykdymą ir pradėti neplaninį nemokumo administratoriaus veiklos patikrinimą. Tarnyba priėmė skundžiamą Sprendimą, kuriuo atsisakė pradėti neplaninį Administratoriaus veiklos patikrinimą, argumentuodama, kad nėra pagrindo manyti, jog Administratorius pažeidė kokius nors nemokumo procesą reglamentuojančius teisės aktus. AVNT konstatavo, jog aplinkybės, susijusios su kreditorių priteistų bylinėjimosi išlaidų padengimu, nėra esmingai pasikeitusios nuo ankstesnio duomenys neskelbtini skundo pateikimo. Dėl to, AVNT vertinimu, nėra pagrindo daryti pagrįstą prielaidą, kad Administratoriaus veiksmuose šiuo metu yra JANĮ 66 straipsnio 1 dalies 13 punkto, profesionalumo principo (JANĮ 3 straipsnio 5 punkto) ar kitų nemokumo procesą reglamentuojančių teisės aktų nuostatų pažeidimų požymių: įmonės bankroto procesas vis dar yra vykdomas; nemokumo administratorius, turėdamas užtikrinti tinkamą bankroto proceso vykdymą, šiuo atveju turi diskrecijos teisę spręsti dėl bankroto proceso administravimo išlaidų apmokėjimo tvarkos; įmonės prievolė pareiškėjai ar jos pirmumas prieš kreditorių reikalavimų tenkinimą nėra kvestionuojami; neturima duomenų, kad po 2024 m. birželio 11 d. Bendrovės bankroto proceso metu būtų buvę reikšmingo dydžio ir (ar) abejotinų atsiskaitymų ar pan. Pareiškėja su Sprendimu nesutinka. Pareiškėjos įsitikinimu, Sprendimas nėra pakankamai pagrįstas, jame dėstomi argumentai neatitinka aktualaus teisinio reglamentavimo, pareiškėjos skundas buvo įvertintas visiškai formaliai.

Pareiškėjos vertinimu, akivaizdu, kad sąmoningai nevykdydamas įsiteisėjusių teismų nutarčių, nemokumo administratorius šiurkščiai pažeidžia JANĮ 66 straipsnio 1 dalies 13 punkte (ir Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 18 straipsnyje) nustatytą imperatyvią pareigą. Svarbu ir tai, kad nemokumo administratorius vykdo administravimo išlaidų dengimą visiškai selektyviai, skirdamas lėšas vieniems įmonės išpareigojimams, tačiau tuo pat metu ignoruodamas priteistas bylinėjimosi išlaidas. Tokie nemokumo administratoriaus veiksmai neatitinka ir JANĮ 3 straipsnio 5 punkte numatyto

profesionalumo principo. Administratoriaus elgesys laikytinas akivaizdžiai nesąžiningu ir neskaidriu, mažina kreditorių pasitikėjimą pačiu Administratoriumi ir apskritai bankroto procesu. Nemokumo administratorius, inicijuodamas vis naujus teisinius ginčus prieš pareiškėją, ir tuo pačiu nevykdydamas pareigos padengti tuose ginčiuose pareiškėjos patirtas bylinėjimosi išlaidas, piktnaudžiauja savo įgaliojimais ir BUAB „Asmuo X“, kaip bankrutuojančios įmonės, statusu, iškreipdamas bankroto procese egzistuojančią kreditorių ir bankrutuojančios įmonės teisių ir interesų pusiausvyrą.

Tarybos direktoriaus 2020 m. liepos 7 d. įsakymu Nr. V1-86 „Dėl Nemokumo administratorių veiklos patikrinimų taisyklių patvirtinimo“ patvirtintų Nemokumo administratorių veiklos patikrinimų taisyklių (toliau – Taisyklės) 30.2 papunktis nustato, kad AVNT turi pareigą pradėti neplaninį nemokumo administratoriaus veiklos patikrinimą, jei yra pagrįstų įtarimų kad administratoriaus veikla gali kelti grėsmę teisės normų saugomoms vertybėms. Pareiškėjos įsitikinimu, aukščiau aprašytas nemokumo administratoriaus sąmoningas elgesys, kai nėra vykdomi įsiteisėję teismų sprendimai akivaizdžiai kelia grėsmę teisės normų saugomoms vertybėms, visų pirma, įsiteisėjusių teismų sprendimų privalomumui ir vykdytinumui, o taip pat paties bankroto proceso teisėtumui, kreditorių lygiateisiškumui. Nors pareiškėja AVNT pateiktame skunde nurodė aiškius administratoriaus padarytus teisės aktų pažeidimus bei pateikė duomenis apie akivaizdų nemokumo administratoriaus piktnaudžiavimą jam suteiktais įgaliojimais, AVNT be pakankamų argumentų nusprendė, kad jokios teisės normų saugomos vertybės nebuvo pažeistos ir atsisakė pradėti nemokumo administratoriaus patikrinimą.

Pareiškėjos vertinimu, AVNT skundžiamu Sprendimu iš esmės formuoja praktiką, kad nemokumo administratoriai gali pasirinkti nevykdyti įsiteisėjusių teismų sprendimų ir nemokėti jiems nepalankiems kreditoriams priteistų bylinėjimosi išlaidų, nors bankrutuojanti įmonė turi realią galimybę tai padaryti. Tokia praktika ne tik neužtikrina bankroto proceso efektyvumo, tačiau apskritai yra negalima teisinėje valstybėje. Pareiškėja mano, kad nemokumo administratoriams suteikiama diskrecijos teisė disponuoti administruojamos įmonės lėšomis yra ribota ir jos ribas apibrėžia pareiga vykdyti įsiteisėjusių teismų sprendimus, kurie yra privalomi absoliučiai visiems asmenims, įskaitant ir nemokumo administratorius. Taigi AVNT skundžiamu Sprendimu nepagrįstai konstatavo, kad nemokumo administratorius nepažeidė jokių teisės aktų reikalavimų ir nepagrįstai atsisakė pradėti nemokumo administratoriaus veiklos patikrinimą. Dėl šios priežasties, pareiškėjos įsitikinimu, Sprendimas turėtų būti panaikintas.

Atsakovė prašo Komisijos pareiškėjos skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Atsiliepime paaiškino, kad duomenys neskelbtini (registracijos Nr. duomenys neskelbtini) AVNT gavo pareiškėjos, atstovaujamos advokato Asmuo X, duomenys neskelbtini skundą (toliau – skundas1) dėl Administratoriaus veiksmų. duomenys neskelbtini raštu Nr. duomenys neskelbtini AVNT paprašė Administratoriaus pateikti paaiškinimus ir juos pagrindžiančius dokumentus dėl skunde1 nurodytų aplinkybių, bet atsakymo nebuvo sulaukta. duomenys neskelbtini AVNT Nemokumo administravimo patikrinimų skyriaus vyriausiasis specialistas Asmuo X pateikė AVNT direktoriaus pavaduotojui Asmuo X Teikimą dėl terminų pratęsimo, kuriuo prašė 10 darbo dienų, t. y. iki 2025 m. sausio 7 d., pratęsti terminą (kurio pabaigos data 2024 m. gruodžio 18 d.) pareiškėjos skunde1 įvertinti. duomenys neskelbtini patvirtintas AVNT teikimas Nr. duomenys neskelbtini dėl terminų pratęsimo pareiškėjos skunde1 įvertinti. duomenys neskelbtini patvirtintas AVNT teikimas Nr. duomenys neskelbtini nepradėti Administratoriaus veiklos neplaninio patikrinimo. Pareiškėja apie tai informuota duomenys neskelbtini raštu Nr. duomenys neskelbtini. duomenys neskelbtini raštu Nr. duomenys neskelbtini AVNT persiuntė pareiškėjos skundą1 Nemokumo administratorių rūmams išnagrinėti pagal kompetenciją, kadangi su skunde1 pateikta aplinkybių dėl Administratoriaus veiksmų (veikimo (neveikimo) administruojant Įmonės bankroto procesą, kurios yra susijusios su etika (galimu Nemokumo administratorių etikos kodekso nuostatų nesilaikymu).

AVNT pagrįstai atsisakė pradėti neplaninį Administratoriaus veiklos patikrinimą. AVNT, gavusi prašymą (skundą), įvertina jame pateiktą informaciją (ar jos nagrinėjimas priskirtinas AVNT kompetencijai, ar ji nebuvo nagrinėta teismo ar AVNT anksčiau, ar pastaruoju atveju asmuo pateikė

naujų faktinių duomenų, leidžiančių ginčyti sprendimą, kt.) ir priima sprendimą dėl neplaninio patikrinimo pradėjimo ar nepradėjimo, konkrečių klausimų nagrinėjimo ar nenagrinėjimo ir (ar) kitų priežiūros veiksmų. *AVNT nėra suteikti įgaliojimai prižiūrėti visą licencijuojamo asmens veiklą, neatsižvelgiant į tai, kokioje srityje ir kaip pastarasis veikia.* Ūkio subjektų veiklos priežiūra atliekama vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAI) 30 straipsnyje įtvirtintais principais. Prašymo (skundo) vertinimas atliekamas atsižvelgiant į galimų pažeidimų reikšmingumo vertinimo kriterijus, rizikos teisės normų saugomoms vertybėms atsiradimo tikimybę, galimos žalos dydį ir (arba) mastą.

JANĮ numato, kad bankroto proceso administravimo išlaidoms priskiriamos įvairių rūšių ir kilmės išlaidos, vienijamos bendrų reikalavimų (buvo būtinos bankroto procesui administruoti ir kt.). Be to, JANĮ įtvirtintas bankroto proceso administravimo išlaidų apmokėjimo pirmumas (pvz., JANĮ 93 straipsnio 1 dalis), tačiau nėra bendrų nuostatų dėl šių išlaidų apmokėjimo tvarkos, pvz., terminų, eilės, kai turimų (gautinų) lėšų nepakanka (gali nepakakti) apmokėti visoms bankroto proceso administravimo išlaidoms. JANĮ 66 straipsnio 1 dalies 13 punktą nustato paskirto nemokumo administratoriaus funkciją bankroto proceso metu vykdyti teismo sprendimus ir (ar) kreditorių susirinkimo bei komiteto sprendimus.

Vilniaus apygardos teismo 2024 m. sausio 16 d. nutartimi civilinėje byloje Nr. eB2-1135-656/2024 ir Lietuvos apeliacinio teismo 2024 m. vasario 27 d. nutartimi civilinėje byloje Nr. e2-162-934/2024 pareiškėjai iš Įmonės buvo priteista atitinkamai 2 322,24 Eur ir 781,12 Eur bylinėjimosi išlaidų. Iš viso – 3 103,36 Eur. Šiose civilinėse bylose nagrinėtas pareiškėjos kreditorinio reikalavimo Įmonės bankroto byloje pagrįstumo klausimas. Remiantis šio atsiliepimo rengimo metu turima informacija, minėtos pareiškėjai priteistos bylinėjimosi išlaidos Bendrovės, atstovaujamos Administratoriaus, nebuvo apmokėtos. Iš pareiškėjos AVNT pateikto Bendrovės kreditorių sąskaitos išrašo už laikotarpį nuo 2023 m. sausio 1 d. iki 2024 m. rugsėjo 2 d. matyti, kad kreditorių sąskaitos likutis pabaigai – 5 755,17 Eur. Taip pat matyti, kad nuo 2024 m. birželio 11 d. (neplaninio patikrinimo metu Administratoriaus AVNT buvo pateiktas kreditorių sąskaitos išrašas už laikotarpį nuo 2023 m. birželio 1 d. iki 2024 m. birželio 11 d.) iki 2024 m. rugsėjo 2 d. buvo pervesta 726 Eur (2024 m. birželio 21 d.) UAB „Ober-Haus nekilnojamas turtas“ ir 37,18 (2024 m. rugpjūčio 28 d.) antstolei, taip pat gauta 524,32 Eur priteistų bylinėjimosi išlaidų (tame tarpe 262,16 Eur iš pareiškėjos) ir 1 935,48 Eur iš UAB „KMTSM“. Tiek iš minėto sąskaitos išrašo, tiek iš kitų turimų duomenų nėra matyti, kad aplinkybės, susijusios su pareiškėjai priteistų bylinėjimosi išlaidų padengimu, būtų esmingai pasikeitusios ir būtų galima daryti pagrįstą prielaidą, kad Administratoriaus veiksmuose šiuo metu yra JANĮ 66 straipsnio 1 dalies 13 punkto, profesionalumo principo (JANĮ 3 straipsnio 5 punkto) ar kitų nemokumo procesą reglamentuojančių teisės aktų nuostatų pažeidimų požymių: Bendrovės bankroto procesas vis dar yra vykdomas (šio atsiliepimo pateikimo dienai Bendrovė vis dar neturi likviduojamo dėl bankroto juridinio asmens statuso); Administratorius, turėdamas užtikrinti tinkamą bankroto proceso vykdymą, šiuo atveju turi diskrecijos teisę spręsti dėl bankroto proceso administravimo išlaidų apmokėjimo tvarkos ir Bendrovės prievolė pareiškėjai ar jos pirmumas prieš kreditorių reikalavimų tenkinimą nėra kvestionuojami; neturima duomenų, kad po 2024 m. birželio 11 d. Bendrovės bankroto proceso metu būtų buvę reikšmingo dydžio ir (ar) abejotinų atsiskaitymų ar pan. AVNT nepradėjo neplaninio Administratoriaus veiklos patikrinimo, tačiau skundą1 persiuntė Nemokumo administratorių rūmams, kad būtų įvertintas Administratoriaus elgesys (etika), be to, skundžiamu Sprendimu informavo (pakartotinai) pareiškėją apie galimybę kreiptis į draudimo įmonę dėl neatgautų bylinėjimosi išlaidų.

2025 m. vasario 27 d. paaiškinimuose atsakovė nurodė, kad esminė AVNT duomenys neskelbtini Sprendimo bei atsiliepimo į skundą aplinkybė yra ta, kad įmonės bankroto procesas vis dar yra vykdomas, o tai reiškia, jog bylinėjimosi išlaidos dar gali ir neabejotinai bus dengiamos. Pakartotinai akcentavo, kad bankrutavusios Bendrovės prievolė pareiškėjai ar jos pirmumas prieš kreditorių reikalavimų tenkinimą nėra kvestionuojami kaip ir neturima duomenų, kad po 2024 m. birželio 11 d. Bendrovės bankroto proceso metu būtų buvę reikšmingo dydžio ir (ar) abejotinų atsiskaitymų ar pan. AVNT pažymėjo, kad nuo bankroto proceso pradžios, vadovaujantis JANĮ 74 straipsnio 2 dalimi, nemokumo administratorius iš esmės turi teisę disponuoti tik pradinių bankroto proceso administravimo

išlaidų sąmatoje numatytomis lėšomis, kurias tvirtina bankroto byla nagrinėjantis teismas motyvuota nutartimi, įvertinęs išlaidų būtinumą ir pagrįstumą. Vėlesniame bankroto proceso etape, paprastai pirmajame kreditorių susirinkime, bankroto proceso administravimo išlaidų sąmatą bei jos išmokėjimo tvarką tvirtina ir keičia kreditorių susirinkimas, įvertinęs išlaidų būtinumą ir pagrįstumą. Atsakovės teigimu, aplinkybė dėl Bendrovės likvidavimo statuso yra tik šalutinė aplinkybė, papildanti esminę aplinkybę, tačiau iš esmės neturinti įtakos AVNT duomenys neskelbtini Sprendimui bei atsiliepimo į pareiškėjos skundą argumentams, tuo labiau, kad likvidavimo statusas, vadovaujantis valstybės įmonės Registrų centro duomenimis įregistruotas tik 2025 m. sausio 15 d. (informacija apie likvidavimo statuso įregistravimo datą paskelbta viešame Juridinių asmenų registre).

Skundas atmestinas

Vilniaus apygardos teismas 2024 m. sausio 16 d. nutartimi, priimta civilinėje byloje Nr. duomenys neskelbtini, tenkino pareiškėjos prašymą patvirtinti 2 606 980,79 Eur dydžio kreditorinį reikalavimą BUAB „Asmuo X“ bankroto byloje, užtikrintą BUAB „Asmuo X“ turto hipoteka ir kilnojamojo turto įkeitimu; priteisė kreditoriui UAB „Asmuo X“ 2400 Eur bylinėjimosi išlaidų iš BUAB „Asmuo X“ iš administravimui skirtų lėšų.

Lietuvos apeliacinis teismas 2024 m. vasario 27 d. nutartimi civilinėje byloje Nr. duomenys neskelbtini nutarė pakeisti Vilniaus apygardos teismo 2024 m. sausio 16 d. nutarties dalį dėl (kreditorės) UAB „Asmuo X“ finansinio reikalavimo dydžio patvirtinimo – sumažino UAB „Asmuo X“ finansinį reikalavimą iki 2 522 523,56 Eur. Vilniaus apygardos teismo 2024 m. sausio 16 d. nutarties rezoliucinę dalį patikslino, nurodant, jog iš BUAB „Asmuo X“ UAB „Asmuo X“ priteistina 2 322,24 Eur bylinėjimosi išlaidų pirmosios instancijos teisme suma. Taip pat priteisė iš BUAB „Asmuo X“ pareiškėjos naudai 781,12 Eur bylinėjimosi išlaidų, patirtų apeliacinės instancijos teisme.

Pareiškėja duomenys neskelbtini skundu kreipėsi į Tarnybą, nurodė, kad Administratorius nevykdo įsiteisėjusių Vilniaus apygardos teismo 2024 m. sausio 16 d. ir Lietuvos apeliacinis teismo 2024 m. vasario 27 d. nutarčių, neatsako į pareiškėjos laišką dėl priteistų bylinėjimosi išlaidų išmokėjimo, nesilaiko Vilniaus apygardos teismo patvirtintos pradinių bankroto proceso administravimo išlaidų sąmatos ir ją viršijo, tačiau nesikreipė į Bendrovės bankroto byla nagrinėjantį Vilniaus apygardos teismą. Prašė įvertinti nurodytą informaciją ir pradėti neplaninį Administratoriaus veiklos patikrinimą; esant pagrindui – skirti Administratoriui ir jo įgaliotam asmeniui JANĮ numatytas poveikio priemones; informuoti pareiškėją apie skundo nagrinėjimo rezultatus.

Tarnyba duomenys neskelbtini raštu Nr. duomenys neskelbtini be kita ko, informavo pareiškėją, jog nėra pakankamo pagrindo teigti, jog Administratoriui šiuo metu nesumokant pareiškėjai jai priteistos sumos, Administratoriaus veiksmuose yra nemokumo procesą reglamentuojančių teisės aktų nuostatų pažeidimo požymių. Tačiau Administratoriaus neveikimas, neatlyginant pareiškėjai bylinėjimosi išlaidų, kelia abejonių dėl tinkamo veikimo (sąžiningumo) vykdant minėtas Vilniaus apygardos teismo 2024 m. sausio 16 d. ir Lietuvos apeliacinio teismo 2024 m. vasario 27 d. nutartis ir piktnaudžiavimo nemokumo administratoriui suteikta diskrecijos teise. Taip pat informavo pareiškėją, kad jei nebus vykdomos Vilniaus apygardos teismo 2024 m. sausio 16 d. ir Lietuvos apeliacinio teismo 2024 m. vasario 27 d. nutartys ir nebus dengiamos bylinėjimosi išlaidos, pareiškėja turi galimybę kreiptis dėl draudimo išmokos išmokėjimo į draudimo įmonę, kuri įvertintų tokio kreipimosi pagrįstumą (Administratorius yra apsidraudęs Lloyds insurance company S.A, draudimo liudijimo numeris – PI9230372), taip pat po protingo laikotarpio pakartotinai kreiptis į AVNT dėl pakartotinio Administratoriaus neveikimo, toliau nevykdant minėtų nutarčių, įvertinimo. Be kita ko, skyrė Administratoriui nurodymą – gražinti įmonei neteisėtai viršytas išlaidas per 10 darbo dienų nuo sprendimo, atlikus neplaninį patikrinimą, išsiuntimo dienos, apie nurodymo įvykdymą informuoti AVNT.

Pareiškėja duomenys neskelbtini skundu kreipėsi į Tarnybą, nurodė iš esmės analogiškas skundai Komisijai aplinkybes, prašė: 1) įvertinti skunde nurodytą informaciją ir pradėti neplaninį Administratoriaus patikrinimą; 2) esant pagrindui – skirti nemokumo administratoriui bei jo įgaliotam asmeniui (Irmantui Malinauskui) JANĮ numatytas poveikio priemones; 3) informuoti pareiškėją apie šio

skundo išnagrinėjimo rezultata; 4) informuoti pareiškėją apie duomenys neskelbtini Administratoriui skirto nurodymo – gražinti Bendrovei neteisėtai viršytas išlaidas (7 199,5 Eur) per 10 darbo dienų nuo sprendimo, atlikus neplaninį patikrinimą, išsiuntimo dienos – įvykdymą, o jeigu nurodymas neįvykdytas – įvertinti administratoriaus veiksmų teisėtumą.

Tarnyba duomenys neskelbtini sprendimu Nr. duomenys neskelbtini „Dėl duomenys neskelbtini skundo“ informavo pareiškėją (rašto kopiją pateikė Administratoriui), jog pagal skunde nurodytas aplinkybes nėra pagrindo pradėti neplaninio Administratoriaus veiklos patikrinimo, kadangi nenustatyta nemokumo procesą reglamentuojančių teisės aktų vykdymo pažeidimo požymių, tačiau, vadovaujantis JANĮ 142 straipsnio 1 dalies 3 punktu, skundą išnagrinėti pagal kompetenciją nuspręsta persiųsti Nemokumo administratorių rūmams, kadangi su skundu yra pateikta aplinkybių dėl Administratoriaus veiksmų (veikimo (neveikimo)) administruojant Įmonės bankroto procesą, kurios yra susiję su etika (galimu Nemokumo administratorių etikos kodekso nuostatų nesilaikymu). Nurodė, kad Įmonei bankroto byla iškelta Vilniaus apygardos teismo 2023 m. birželio 12 d. nutartimi, kuri įsiteisėjo 2023 m. liepos 27 d. Nemokumo administratoriumi paskirtas Administratorius. Vilniaus apygardos teismo 2024 m. sausio 16 d. nutartimi civilinėje byloje Nr. duomenys neskelbtini ir Lietuvos apeliacinio teismo 2024 m. vasario 27 d. nutartimi civilinėje byloje Nr. duomenys neskelbtini pareiškėjai iš Įmonės buvo priteista atitinkamai 2 322,24 Eur ir 781,12 Eur bylinėjimosi išlaidų. Iš viso 3 103,36 Eur. Šiose civilinėse bylose nagrinėtas pareiškėjos kreditorinio reikalavimo Įmonės bankroto byloje pagrįstumo klausimas. Pareiškėjai priteistos bylinėjimosi išlaidos Įmonės, atstovaujamos Administratoriaus, nebuvo apmokėtos. duomenys neskelbtini Tarnyba buvo gavusi pareiškėjos duomenys neskelbtini skundą ir jo pagrindu atliko neplaninį Administratoriaus veiklos patikrinimą administruojant Įmonės bankroto procesą. Neplaninio patikrinimo metu buvo išnagrinėtas ir klausimas dėl bylinėjimosi išlaidų dengimo (duomenys neskelbtini skunde buvo pateikta informacija dėl tų pačių, kaip ir duomenys neskelbtini skunde, bylinėjimosi išlaidų neapmokėjimo). Neplaninio patikrinimo metu Tarnyba konstatavo, kad tuo metu nebuvo pažeistos nemokumo procesą reglamentuojančių teisės aktų nuostatos, tačiau 2024 m. kovo 5 d. skundas persiūstinas Nemokumo administratorių rūmams, kad būtų įvertintas Administratoriaus elgesys (etika), t. y. veiksmų atitiktis Nemokumo administratorių etikos kodekso nuostatoms. Iš pareiškėjos Tarnybai pateikto Įmonės kreditorių sąskaitos išrašo už laikotarpį nuo 2023 m. sausio 1 d. iki 2024 m. rugsėjo 2 d. matyti, kad kreditorių sąskaitos likutis pabaigai – 5 755,17 Eur. Taip pat matyti, kad nuo 2024 m. birželio 11 d. (neplaninio patikrinimo metu Administratoriaus AVNT buvo pateiktas kreditorių sąskaitos išrašas už laikotarpį nuo 2023 m. birželio 1 d. iki 2024 m. birželio 11 d.) iki 2024 m. rugsėjo 2 d. buvo pervesta 726 Eur (2024 m. birželio 21 d.) UAB „Ober-Haus nekilnojamas turtas“ ir 37,18 Eur (2024 m. rugpjūčio 28 d.) antstolei, taip pat gauta 524,32 Eur priteistų bylinėjimosi išlaidų (tame tarpe 262,16 Eur iš pareiškėjos) ir 1 935,48 Eur iš UAB „Asmuo X“. Tiek iš minėto sąskaitos išrašo, tiek iš kitų turimų duomenų nėra matyti, kad aplinkybės, susijusios su pareiškėjai priteistų bylinėjimosi išlaidų padengimu, būtų esmingai pasikeitusios ir būtų galima daryti pagrįstą prielaidą, kad Administratoriaus veiksmuose šiuo metu yra JANĮ 66 straipsnio 1 dalies 13 punkto, profesionalumo principo (JANĮ 3 straipsnio 5 punktas) ar kitų nemokumo procesą reglamentuojančių teisės aktų nuostatų pažeidimų požymių: Įmonės bankroto procesas vis dar yra vykdomas (2025 m. sausio 3 d. duomenimis Įmonė vis dar neturi likviduojamo dėl bankroto juridinio asmens statuso), Administratorius, turėdamas užtikrinti tinkamą bankroto proceso vykdymą, šiuo atveju turi diskrecijos teisę spręsti dėl bankroto proceso administravimo išlaidų apmokėjimo tvarkos ir Įmonės prievolė pareiškėjai ar jos pirmumas prieš kreditorių reikalavimų tenkinimą nėra kvestionuojami; neturima duomenų, kad po 2024 m. birželio 11 d. Įmonės bankroto proceso metu būtų buvę reikšmingo dydžio ir (ar) abejotinų atsiskaitymų ar pan. Administratoriui priminta, kad už disponavimą juridinio asmens lėšomis, tame tarpe ir juridinio asmens išlaidų planavimą ir naudojimą, yra atsakingas nemokumo administratorius, kuris, sprenddamas dėl bankroto proceso administravimo išlaidų apmokėjimo, turėtų būti objektyvus (atsižvelgti, pvz., į įsipareigojimų atsiradimo laiką) ir nepiktnaudžiauti turima diskrecijos teise (pvz., neprisiimti pernelyg didelių ir (ar) nebūtinų įsipareigojimų (ypatingai įsipareigojimų, susijusių su teisinėmis paslaugomis), kad nebūtų dengiamos priteistos bylinėjimosi išlaidos), kadangi, priešingu atveju, gali būti konstatuojamas JANĮ 66 straipsnio 1 dalies 13 punkto, profesionalumo principo reikalavimo vykdyti

savo pareigas profesionaliai (JANĮ 3 straipsnio 5 punktas) ar kitas, priklausomai nuo konkrečių nustatytų aplinkybių, nemokumo procesą reglamentuojančių teisės aktų nuostatų pažeidimas. Vien tuo pagrindu, kad aplinkybės, susijusios su pareiškėjai priteistų bylinėjimosi išlaidų padengimu, nėra esmingai pasikeitusios, šiuo atveju pagal duomenys neskelbtini skundą neplaninis Administratoriaus veiklos patikrinimas nepradėtas, tačiau šį skundą nuspręsta persiųsti Nemokumo administratorių rūmams, kad būtų įvertintas Administratoriaus elgesys (etika), t. y. veiksmų atitiktis Nemokumo administratorių etikos kodekso nuostatomis (tame tarpe ir dėl galimo pareiškėjos ignoravimo neteikiant informacijos apie bylinėjimosi išlaidų padengimą). Pareiškėja pakartotinai informuota apie galimybę kreiptis į draudimo įmonę dėl neatgautų bylinėjimosi išlaidų. Dėl Administratoriui skirto nurodymo gražinti Įmonei neteisėtai viršytas išlaidas per 10 darbo dienų nuo sprendimo, atlikus neplaninį patikrinimą, išsiuntimo dienos, Tarnyba paaiškino, kad skiria JANĮ 136 straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodytus nurodymus savo iniciatyva ir pati savarankiškai atlieka nurodymo vykdymo kontrolę, t. y. vertina gautą (turimą) informaciją, nustatyta tvarka sprendžia dėl tolesnių veiksmų, jei yra toks poreikis. Tarnybos sprendimas skirti JANĮ 136 straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodytą nurodymą yra susijęs tik su nemokumo administratoriaus veiksmais ir gali turėti tiesioginės įtakos tik nemokumo administratoriaus teisėms ir teisėtiems interesams, todėl apie minėtų nurodymų vykdymo kontrolės rezultatus informuojamas tik nemokumo administratorius kaip tiesiogiai suinteresuotas asmuo. Tarnyba, įvertinusi gautą Administratoriaus informaciją apie nurodymo vykdymą, ją įvertino ir nustatė, jog nurodymas nebuvo vykdomas tinkamai, tačiau, Vilniaus apygardos teismui priėmus 2024 m. gruodžio 5 d. nutartį civilinėje byloje Nr. duomenys neskelbtini ir Administratoriui perduos Įmonei atitinkamas teismo nepatvirtintas ir nepriteistas, kaip bylinėjimosi išlaidos, sumas, susijusias su Įmonės pradinės bankroto proceso administravimo išlaidų sąmatos viršijimu, nurodymo vykdymo kontrolė, kaip nebetikslinga, laikoma baigta.

Ginčas kilo dėl Tarnybos duomenys neskelbtini Sprendimo, pateikto išnagrinėjus pareiškėjos duomenys neskelbtini skundą, teisėtumo. Pareiškėja nesutinka su Sprendimu, teigia, kad Sprendimas nėra pakankamai pagrįstas, jame dėstomi argumentai dėl bylinėjimosi išlaidų atlyginimo neatitinka aktualaus teisinio reglamentavimo ir pareiškėjos skundas įvertintas formaliai.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja VAI, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimas Nr. 511 „Dėl institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo“, JANĮ, Nemokumo administratorių veiklos priežiūros taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos finansų ministro 2020 m. vasario 7 d. įsakymu Nr. 1K-30 „Dėl Lietuvos Respublikos juridinių asmenų nemokumo įstatymo įgyvendinimo“ (toliau – Veiklos priežiūros taisyklės), Taisyklių (redakcija, galiojusi nuo 2023 m. kovo 1 d. iki 2025 m. sausio 8 d.) nuostatos.

Pažymėtina, kad Tarnyba įtraukta į Ūkio subjektų veiklos priežiūrą atliekančių viešojo administravimo subjektų sąrašą (3 punktas), patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimu Nr. 511 „Dėl institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo“, kuris, kaip numatyta VAI 34 straipsnio 1 dalyje, skelbiamas ir Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos interneto svetainėje. Vadovaujantis VAI 30 straipsniu, ūkio subjektų veiklos priežiūra atliekama, vadovaujantis šiais principais: minimalios ir proporcingos ūkio subjektų veiklos priežiūros naštos; nediskriminavimo; planavimo; viešumo; metodinės pagalbos teikimo; funkcijų atskyrimo, rizikos vertinimo.

Laikoma, kad viešojo administravimo subjektas vykdo ūkio subjekto veiklos priežiūrą, jeigu atlieka ūkio subjekto veiklos patikrinimus. Ūkio subjektų veiklos priežiūrą atliekantys subjektai šią priežiūrą vykdo vadovaudamiesi Vyriausybės patvirtintu Gairių dėl ūkio subjektų veiklos priežiūros funkcijų atlikimo aprašu (VAI 31 straipsnio 2 dalis). Atitinkamai, Institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo gairių aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimu Nr. 511 „Dėl institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo“ (toliau – Aprašas), nustato institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo (toliau – priežiūros funkcijų optimizavimas) tikslą, uždavinius, principus, kuriais vadovaujantis optimizuojamos priežiūros funkcijos, priežiūros funkcijų optimizavimo dalyvių veiksmus ir priemones, skirtas priežiūros funkcijų optimizavimo uždaviniams įgyvendinti. Aprašas taip pat įtvirtina pagrindines priežiūros institucijų

veiklos nuostatas (1 punktas). Priežiūros institucijų vadovai užtikrina, kad priežiūros funkcijos būtų atliekamos siekiant Apraše įtvirtintų priežiūros funkcijų optimizavimo tikslo ir uždavinių, vadovaujantis Aprašo 6 punkte nurodytais principais ir šiomis pagrindinėmis priežiūros institucijų veiklos nuostatomis, atsižvelgiant į VAĮ ir kituose specialiuose įstatymuose reglamentuotas išlygas: „Patikrinimų pagrįstumas. <...> Patikrinimai gali būti atliekami tik tuomet, jeigu jų atlikimas pagrįstas patvirtintais ir paskelbtais priežiūros institucijos planuojamų tikrinti ūkio subjektų sąrašų sudarymo kriterijais, neplaninių patikrinimų atlikimo pagrindais, ne pagal planą tikrinamų ūkio subjektų atrankos kriterijais“ (Aprašo 7 punktas, 7.11 papunktis).

Pagal VAĮ 33 straipsnio 12 dalį, ūkio subjekto veiklos neplaninis patikrinimas atliekamas, kai ūkio subjektų veiklos priežiūrą atliekantis subjektas priima motyvuotą sprendimą atlikti šį patikrinimą. Vadovaujantis to paties straipsnio 13 dalimi, ūkio subjekto veiklos neplaninis patikrinimas gali būti atliekamas: gavus kito kompetentingo viešojo administravimo subjekto rašytinį motyvuotą prašymą ar pavidimą atlikti ūkio subjekto veiklos patikrinimą ar kitos valstybės kompetentingos institucijos prašymą (1 punktas); įvertinus turimą informaciją ir kilus įtarimų dėl ūkio subjekto veiklos, kuri gali kelti grėsmę teisės normų saugomoms vertybėms (2 punktas); gavus anoniminį skundą dėl konkretaus ūkio subjekto veiksmų ar neveikimo, kai įvertinus turimą informaciją kyla įtarimų, kad ūkio subjekto veikla gali kelti grėsmę teisės normų saugomoms vertybėms (3 punktas); siekiant užtikrinti, kad buvo pašalinti ūkio subjekto veiklos ankstesnio patikrinimo metu nustatyti teisės aktų pažeidimai ir įgyvendinti priimti sprendimai (4 punktas); jeigu neplaninio patikrinimo atlikimo pagrindą nustato kitas ūkio subjektų veiklos priežiūrą reglamentuojantis įstatymas (5 punktas).

JANĮ reguliuoja juridinių asmenų restruktūrizavimo ir bankroto procesus, taip pat nemokumo administratorių profesiją ir veiklos priežiūrą (1 straipsnio 2 dalis). JANĮ 66 straipsnio 1 dalies 13 punktu nustatyta, kad paskirtas nemokumo administratorius bankroto proceso metu, be kitų funkcijų, vykdo teismo sprendimus ir (ar) kreditorių susirinkimo bei komiteto sprendimus. Pagal JANĮ 73 straipsnio 1 dalį, bankroto proceso išlaidas sudaro bankroto proceso administravimo išlaidos (1 punktas); ūkinės komercinės veiklos išlaidos (2 punktas); kintamasis atlygis už bankroto proceso administravimo rezultatus nemokumo administratoriui (toliau – kintamasis atlygis už bankroto proceso administravimo rezultatus) (3 punktas). Bankroto proceso administravimo išlaidas, be kita ko, sudaro bylinėjimosi ir sprendimų vykdymo išlaidos (JANĮ 73 straipsnio 2 dalies 7 punktas).

Nemokumo administratorių veiklos priežiūra reglamentuojama JANĮ 132 straipsnyje. Pagal šio straipsnio 1 dalį, nemokumo administratorių veiklą, jiems administruojant nemokumo procesus, taikydama visumą priemonių, kuriomis siekiama užtikrinti nemokumo proceso kokybę ir patikimumą, prižiūri priežiūros institucija. Nemokumo administratorių veiklą priežiūros institucija prižiūri ir skiria poveikio priemones vadovaudamasi VAĮ, kiek šiame įstatyme nenumatyta kitaip, ir Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka (132 straipsnio 2 dalis). Jeigu priežiūros institucija, atlikdama nemokumo administratorių veiklos priežiūrą, nustato pažeidimų, susijusių su Nemokumo administratorių etikos kodekso laikymusi ir profesinės kvalifikacijos kėlimu, ji perduoda šią informaciją nagrinėti Nemokumo administratorių rūmams (JANĮ 136 straipsnio 7 dalis). Nemokumo administratorių rūmų pareigos, be kita ko, yra kontroliuoti, kaip nemokumo administratoriai laikosi Nemokumo administratorių etikos kodekso (142 straipsnio 3 punktas).

Veiklos priežiūros taisyklių 2 punkte nustatyta, kad nemokumo administratorių (toliau – ir administratoriai) veiklos priežiūrą atlieka priežiūros institucija – Tarnyba. Veiklos priežiūros taisyklėse reglamentuojama nemokumo administratorių veiklos priežiūros – administratorių konsultavimo ir kitų prevencinių veiksmų atlikimo, administratorių veiklos tikrinimo, nurodymų ir poveikio priemonių administratoriams skyrimo, administratorių atitikties JANĮ reikalavimams vertinimo – tvarka (1 punktas). Pagal Veiklos priežiūros taisyklės priežiūros institucija tikrina administratorių veiklą organizuojama: planinius patikrinimus ir neplaninius patikrinimus, kurie gali būti atliekami priežiūros institucijos vadovo sprendimu VAĮ 33 straipsnio 12 dalyje nustatytais atvejais (5 punktas); priežiūros institucija, atlikdama planinius ir neplaninius patikrinimus, vadovaujasi priežiūros institucijos vadovo patvirtintais planinių patikrinimų plano sudarymo kriterijais, planinių patikrinimų taisyklėmis ir neplaninių patikrinimų taisyklėmis (6 punktas).

Planuojamų tikrinti nemokumo administratorių (toliau – administratoriai) veiklos patikrinimų plano (toliau – Patikrinimų planas) sudarymo kriterijus, neplaninių patikrinimų atlikimo pagrindus, planinių ir neplaninių patikrinimų atlikimo tvarką bei trukmę, tikrintojų bei tikrinamų administratorių teises ir pareigas, patikrinimų rezultatų įforminimą reglamentuoja Taisyklės (1 punktą). Pagal Taisyklių 3 punktą, AVNT tikrina administratorių veiklą organizuodama: planinius patikrinimus, kurie numatyti AVNT vadovo patvirtintame atitinkamų kalendorinių metų Patikrinimų plane (3.1 papunktis); neplaninius patikrinimus, kurie gali būti atliekami AVNT vadovo sprendimu esant šiose taisyklėse nustatytiems pagrindams (3.2 papunktis). Neplaninio administratoriaus veiklos patikrinimo tikslas – įvertinti faktus ar aplinkybes, AVNT veiksmus pirmiausiai nukreipiant didžiausios rizikos atvejams šalinti, užkertant kelią naujiems teisės aktų pažeidimams atsirasti, suteikiant administratoriui metodinę pagalbą (29 punktą). Pagal Taisyklių 30 punktą, neplaninis patikrinimas AVNT vadovo sprendimu gali būti atliekamas, be kitų atvejų, AVNT gavus asmens pareiškimą ar kitą dokumentą (toliau – skundas) dėl administratoriaus veiklos, turint informacijos ar kilus kitų pagrįstų įtarimų dėl administratoriaus veiksmų ar neveikimo, kurie gali pažeisti nemokumo procesą reglamentuojančius teisės aktus, išskyrus galimus pažeidimus, susijusius su Nemokumo administratorių etikos kodekso laikymusi ir profesinės kvalifikacijos kėlimu (30.2 papunktis). AVNT, gavusi 30.1 ir 30.2 papunkčiuose nurodytų asmenų prašymą (skundą), jį įvertina ir per 20 darbo dienų nuo jo gavimo priima sprendimą pradėti ar nepradėti neplaninį patikrinimą, taikyti kitas priežiūros priemones ir šių taisyklių 8 punkte nustatyta tvarka apie priimtą sprendimą informuoja prašymą (skundą) pateikusį asmenį. AVNT vadovas prašymą (skundą) vertinančio AVNT valstybės tarnautojo (-oju) ar darbuotojo (-oju), dirbančio (-ančių) pagal darbo sutartį, motyvuotu prašymu terminą prašymui (skundui) įvertinti gali pratęsti, bet ne ilgiau kaip 10 darbo dienų (31 punktą). AVNT, vertindama prašymą (skundą), turi teisę kreiptis į administratorių dėl paaiškinimų pateikimo. Terminas paaiškinimams pateikti, įvertinus prašyme (skunde) keliamų klausimų apimtį, sudėtingumą, kitas reikšmingas aplinkybes, paprastai negali būti trumpesnis kaip 7 dienos ir ilgesnis kaip 14 dienų. Prireikus ir atsižvelgus į objektyvias atsakymo pateikimo galimybes, paaiškinimui pateikti gali būti nustatytas trumpesnis atsakymo pateikimo terminas, bet ne trumpesnis nei 2 darbo dienos (32 punktą). Prašymo (skundo) vertinimas atliekamas atsižvelgiant į galimų pažeidimų reikšmingumo vertinimo kriterijus, rizikos teisės normų saugomoms vertybėms atsiradimo tikimybę, galimos žalos dydį ir (arba) mastą (33 punktą). AVNT vadovas gali priimti sprendimą nepradėti neplaninio patikrinimo: jei pagal prašyme (skunde) nurodytas aplinkybes arba iš turimos informacijos, arba kilusių kitų pagrįstų įtarimų dėl administratoriaus veiksmų, arba neveikimo aišku, kad galimas teisės aktų reikalavimų nesilaikymas ir (arba) netinkamas vykdymas yra mažareikšmis, t. y. vertintinas kaip formalus ir (arba) nereikšmingas pagal visus Taisyklių 36 punkte nurodytus pažeidimų reikšmingumo vertinimo kriterijus (34.1 papunktis); kai nebelieka priežasties (atsiimtas prašymas (skundas), dėl kurios kreiptasi į AVNT, ir prašymo (skundo) vertinimo metu nenustatyta administratoriaus veiklos reikšmingų pažeidimų požymių (34.2 papunktis); prašymo (skundo) arba turimos informacijos arba kilusių kitų pagrįstų įtarimų dėl administratoriaus veiksmų arba neveikimo vertinimo metu administratorius išbraukiamas iš Sąrašo (34.3 papunktis).

Iš aptarto teisinio reglamentavimo matyti, kad Tarnyba, atlikdama priežiūros institucijos funkcijas, prižiūri nemokumo administratorių veiklą, atlieka šios veiklos planinius ir neplaninius patikrinimus, už nustatytus nemokumo procesą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus gali skirti poveikio priemones bei gali priimti sprendimą nepradėti neplaninio patikrinimo.

JANĮ 66 straipsnis reglamentuoja nemokumo administratoriaus funkcijas bankroto proceso metu. Be kitų jam įstatymo priskirtų funkcijų, nemokumo administratorius įgyvendina juridinio asmens valdymo organo teises ir pareigas, gina visų kreditorių, taip pat juridinio asmens teises ir teisėtus interesus (JANĮ 66 straipsnio 1 dalies 1 ir 3 punktai).

Bankroto proceso pagrindinis tikslas – apsaugoti bankrutuojančios įmonės turtinius interesus ir užtikrinti jos kreditorių reikalavimų patenkinimą, įstatyme apibrėžtais terminais pašalinti ją iš rinkos, tenkinant iš jos turto kreditorių reikalavimus, tuo pačiu metu įmonei skolininkei likviduojant skolų našta, taip apsaugant kreditorius nuo nepateisinamai ilgo nemokios įmonės atsiskaitymų kreditoriams uždelsimo ir užtikrinant skolininkės bei jos kreditorių interesų pusiausvyrą (Lietuvos Aukščiausiojo

Teismo 2014 m. balandžio 25 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-233/2014 ir kt.). Visi administratoriaus veiksmai turi būti nukreipti šiam tikslui pasiekti ir tam trukdančioms kliūtims šalinti. Administratorius yra savo srities profesionalas, kuriam teisės aktais nustatyti specialūs kvalifikaciniai reikalavimai, taikomi aukštesni veiklos bei atsakomybės standartai, jį saisto specialios etikos taisyklės ir bendrieji teisės principai. Dėl to bankroto administratorius, atstovaudamas kreditorių ir bankrutuojančios įmonės interesams, turi veikti itin sąžiningai, rūpestingai, atidžiai ir kvalifikuotai tam, kad bankroto procedūros būtų maksimaliai naudingos kreditoriams ir skolininkui (bankrutuojančiai įmonei) (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2010 m. gruodžio 13 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-508/2010, LVAT 2018 m. balandžio 25 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1059-520/2018 ir kt.).

Paskirtas nemokumo administratorius privalo pirmajam kreditorių susirinkimui pateikti bankroto proceso administravimo išlaidų sąmatą, į kurią įtrauktos ir turėtos pradinės bankroto proceso administravimo išlaidos. Prie jos turi būti pridėti išlaidas pagrindžiantys skaičiavimai. Bankroto proceso administravimo išlaidų sąmatą tvirtina ir keičia kreditorių susirinkimas, įvertinęs išlaidų būtinumą ir pagrįstumą (JANĮ 75 straipsnio 1–2 dalys). JANĮ 75 straipsnio 4 dalyje reglamentuota, kad „Nemokumo administratorius neturi teisės viršyti patvirtintos bankroto proceso administravimo išlaidų sąmatos ir (ar) juridinio asmens vardu prisiimti šią sąmatą viršijančių įsipareigojimų, išskyrus atvejus, kai dėl atsiradusių naujų aplinkybių būtina imtis skubių priemonių, siekiant apsaugoti juridinio asmens ir jo kreditorių interesus.“ JANĮ 99 straipsnio 3 dalies 2 punkte, be kita ko, nustatyta, kad teikdamas galutinę bankroto ataskaitą, nemokumo administratorius privalo nurodyti visų bankroto proceso administravimo išlaidų sumą.

Taigi pagal nustatytą teisinį reguliavimą nemokumo administratorius bankroto procesus administruoja valdydamas patiriamas išlaidas teismo ir (ar) kreditorių susirinkimo nustatytos sąmatos ribose, atitinkamai pateikdamas patirtų išlaidų pagrindimą. Teismų praktikoje laikomasi vertinimo, kad nemokumo administratoriui taikomi aukštesni veiklos bei atsakomybės standartai, jį saisto specialios etikos taisyklės ir bendrieji teisės principai.

Bylos duomenimis nustatyta, kad Vilniaus apygardos teismo 2024 m. sausio 16 d. nutartimi civilinėje byloje Nr. duomenys neskelbtini ir Lietuvos apeliacinio teismo 2024 m. vasario 27 d. nutartimi civilinėje byloje Nr. duomenys neskelbtini pareiškėjai iš BUAB „Asmuo X“ buvo priteista atitinkamai 2 322,24 Eur ir 781,12 Eur bylinėjimosi išlaidų. Iš viso – 3 103,36 Eur. Pareiškėja 2024 m. vasario 28 d. el. laišku kreipėsi Administratorių, prašydama pervesti minėtas iš Bendrovės pareiškėjos naudai priteistas išlaidas į pareiškėjos sąskaitą. Negavusi atsakymo iš Administratoriaus, pareiškėja duomenys neskelbtini skundu kreipėsi į Tarnybą, prašydama įvertinti Administratoriaus veiksmus ir pradėti neplaninį Administratoriaus veiklos patikrinimą ir esant pagrindui, skirti poveikio priemones. Tarnyba apie atlikto Administratoriaus veiklos neplaninio patikrinimo veiksmus informavo pareiškėją duomenys neskelbtini raštu Nr. duomenys neskelbtini.

Pareiškėjai pateikus duomenys neskelbtini skundą dėl Vilniaus apygardos teismo 2024 m. sausio 16 d. ir Lietuvos apeliacinio teismo 2024 m. vasario 27 d. nutarčių nevykdymo, Tarnyba skundžiamu Sprendimu nusprendė neatlikti neplaninio Administratoriaus veiklos patikrinimo.

Iš ginčijamo Sprendimo turinio matyti, kad Tarnyba pagal savo kompetenciją analizavo faktines duomenys neskelbtini skundo aplinkybes ir ankstesnio pareiškėjo duomenys neskelbtini skundo aplinkybes dėl Administratoriaus veiksmų neišmokant pareiškėjai priteistų bylinėjimosi išlaidų. Nurodė, kad pagal duomenys neskelbtini skundą atliekant neplaninį patikrinimą, nenustatyta, kad pažeistos nemokumo procesą reglamentuojančių teisės aktų nuostatos, tačiau duomenys neskelbtini skundas persiųstas Nemokumo administratorių rūmams, siekiant, kad būtų įvertintas Administratoriaus elgesys (etika). Iš BUAB „Asmuo X“ sąskaitos išrašo už laikotarpį nuo 2023 m. sausio 1 d. iki 2024 m. rugsėjo 2 d. matyti, kad sąskaitos likutis laikotarpio pabaigai – 5 755,17 Eur. Nuo 2024 m. birželio 11 d. iki 2024 m. rugsėjo 2 d. buvo pervesta 726 Eur UAB „Ober-Haus nekilnojamas turtas“ ir 37,18 Eur antstolei, taip pat gauta 524,32 Eur priteistų bylinėjimosi išlaidų (tame tarpe 262,16 Eur iš pareiškėjos) ir 1 935,48 Eur iš UAB „Asmuo X“. Nurodytų duomenų pagrindu Tarnyba konstatavo, kad Bendrovės bankroto procesas vis dar yra vykdomas, kad nėra duomenų, jog po 2024 m. birželio 11 d. Bendrovės bankroto proceso metu būtų atlikta reikšmingo dydžio ir (ar) abejotinių atsiskaitymų, o Administratorius

turi diskrecijos teisę spręsti dėl bankroto proceso administravimo išlaidų apmokėjimo tvarkos ir Bendrovės prievolė pareiškėjai ar jos pirmumas prieš kreditorių reikalavimų tenkinimą nekvestionuojami. Nustačiusi, kad aplinkybės, susijusios su pareiškėjai priteistų bylinėjimosi išlaidų padengimu, nėra esmingai pasikeitusios nuo 2024 m. kovo 5 d. skundo nagrinėjimo, Tarnyba nusprendė neplaninio Administratoriaus veiklos patikrinimo nepradėti, tačiau duomenys neskelbtini skundą persiūsti Nemokumo administratorių rūmams, siekiant, kad būtų įvertinta Administratoriaus veiksmų atitiktis Nemokumo administratorių etikos kodekso nuostatomis.

Ginčijamame Sprendime Tarnyba detaliai išdėstė teisinį reguliavimą – JANĮ nuostatas, susijusias su bankroto proceso administravimo išlaidomis, kartu nurodydama, jog aplinkybės, susijusios su pareiškėjai priteistų bylinėjimosi išlaidų padengimu, nėra esmingai pasikeitusios nuo duomenys neskelbtini skundo nagrinėjimo, o Administratorius turi diskrecijos teisę spręsti dėl bankroto proceso administravimo išlaidų apmokėjimo tvarkos. Tarnyba, išsamiai išanalizavusi situaciją ir įvertinusi pareiškėjos skunde pateiktą informaciją, pagrindo pradėti neplaninio patikrinimo nenustatė, nes Administratoriaus veiksmuose nenustatė nemokumo procesą reglamentuojančių teisės aktų vykdymo pažeidimo požymių. Taip pat, kaip matyti iš skundžiamo Sprendimo, Tarnyba atsisakymą pradėti neplaninį patikrinimą grindė ir VAĮ nuostatomis – 30 straipsnyje įtvirtintais principais. Tuomet šiame įstatyme įtvirtintas minimalios ir proporcingos ūkio subjektų veiklos priežiūros naštos principas, be kita ko, reiškia, kad ūkio subjektų veiklos priežiūrą atliekančių subjektų veiksmai privalo būti proporcingi ir tinkami siekiamam tikslui įgyvendinti, proporcingi ūkio subjektų dydžiui ir administraciniam gebėjimams, atliekami siekiant kuo mažiau trikdyti ūkio subjektų veiklą (VAĮ 30 straipsnio 1 dalies 1 punktas) bei rizikos vertinimo principas, kuris reiškia, kad ūkio subjektų veiklos priežiūrą atliekančių subjektų veiksmai pirmiausia nukreipiami didžiausios rizikos atvejams šalinti, riziką siejant su žalos teisės normų saugomoms vertybėms atsiradimo tikimybe ir šios žalos dydžiu bei mastu (VAĮ 30 straipsnio 1 dalies 7 punktas). AVNT Sprendime pažymėjo, jog prašymo (skundo) vertinimas atliekamas atsižvelgiant į galimų pažeidimų reikšmingumo vertinimo kriterijus, rizikos teisės normų saugomoms vertybėms atsiradimo tikimybę, galimos žalos dydį ir (arba) mastą (Taisyklių 33 punktas). Komisija atkreipia dėmesį, kad pagal jau aukščiau minėtą Taisyklių 29 punktą, neplaninio administratoriaus veiklos patikrinimo tikslas – įvertinti faktus ar aplinkybes, AVNT veiksmus pirmiausiai nukreipiant didžiausios rizikos atvejams šalinti, užkertant kelią naujiems teisės aktų pažeidimams atsirasti, suteikiant administratoriui metodinę pagalbą.

Taigi, atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad pareiškėjos skundo teiginiai, jog skundžiamas Sprendimas nėra pakankamai pagrįstas, jame dėstomi argumentai neatitinka aktualaus teisinio reglamentavimo, o pats pareiškėjos pateiktas skundas buvo įvertintas visiškai formaliai, yra nepagrįsti. Kaip matyti iš skundžiamo Sprendimo turinio analizės, jame identifikuotos ir išsamiai išanalizuotos pareiškėjos duomenys neskelbtini skunde nurodytos jo nagrinėjimui reikšmingos aplinkybės, pateiktas jų teisinis vertinimas ir argumentuotai pasisakyta dėl priimto sprendimo nepradėti neplaninio patikrinimo. Skundžiamas Sprendimas atitinka jam keliamus reikalavimus pagal VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktų reikalavimus (nurodytas teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės; nurodyti motyvai). Pareiškėja jokių argumentų, susijusių su skundžiamo Sprendimo išsamumu, skunde Komisijai neteikė. Vien tai, kad pareiškėja nesutinka su Tarnybos pozicija dėl pateikto duomenys neskelbtini skundo įvertinimo ir atitinkamai priimtu sprendimu nepradėti neplaninio Administratoriaus veiklos patikrinimo, neleidžia daryti išvados, jog Tarnyba netinkamai išnagrinėjo pareiškėjos skundą. Pareiškėja neginčijo, o Komisija nenustatė, kad būtų pažeistos pareiškėjos skundo nagrinėjimo Tarnyboje procedūros. Todėl Komisija sprendžia, kad Tarnyba, nagrinėdama pareiškėjos skundą, laikėsi nustatytos procedūros, Sprendimą priėmė pagal kompetenciją. Apie skundo išnagrinėjimo rezultatą informavo pareiškėja.

Pažymėtina, kad kartu Tarnyba, kaip priežiūros institucija, Sprendime (kurio kopija teikta Administratoriui) priminė Administratoriui, kad, spręsdamas dėl bankroto proceso administravimo išlaidų apmokėjimo, Administratorius turėtų būti objektyvus ir nepiktnaudžiauti turima diskrecijos teise, kad nebūtų pažeistas profesionalumo principo reikalavimas vykdyti savo pareigas profesionaliai ar nebūtų pažeista kita nemokumo procesą reglamentuojančių teisės aktų nuostata. Nors pagal duomenys

neskelbtini skundą neplaninis Administratoriaus veiklos patikrinimas nebuvo pradėtas, tačiau Administratoriaus elgesiui (etikai) įvertinti (dėl veiksmų atitikties Nemokumo administratorių etikos kodekso nuostatomis (tame tarpe ir dėl galimai pareiškėjos ignoravimo neteikiant informacijos apie bylinėjimosi išlaidų padengimą)) šį skundą Tarnyba nusprendė persiųsti Nemokumo administratorių rūmams. Taip pat pakartotinai informavo pareiškėją apie kreipimosi į Administratoriaus draudiką galimybę. Taigi Tarnyba, būdama viešojo administravimo subjektas, gautą pareiškėjos skundą išnagrinėjo visapusiškai, objektyviai ir išsamiai, laikydamasi VAĮ nustatytų principų.

Byloje gautų Tarnybos 2025 m. vasario 27 d. paaiškinimų duomenimis, ta aplinkybė, jog Juridinių asmenų registre 2025 m. sausio 15 d. buvo įregistruotas Bendrovės, kaip likviduojamos dėl bankroto, statusas, neturi esminės įtakos Sprendime išdėstyta Tarnybos pozicijai. Atsakovės teigimu, esminė jos Sprendimo aplinkybė yra ta, kad „įmonės bankroto procesas vis dar yra vykdomas, o tai reiškia, jog bylinėjimosi išlaidos dar gali ir neabejotinai bus dengiamos“. Šiuo aspektu, Komisijos vertinimu, pareiškėjos įvardyta grėsmė įsiteisėjusių teismo sprendimų (Vilniaus apygardos teismo 2024 m. sausio 16 d. nutarties civilinėje byloje Nr. duomenys neskelbtini ir Lietuvos apeliacinio teismo 2024 m. vasario 27 d. nutarties civilinėje byloje Nr. duomenys neskelbtini, kuriomis pareiškėjos naudai iš bankrutuojančios Bendrovės buvo priteistos bylinėjimosi išlaidos) privalomumui ir vykdytinumui laikytina neįrodyta.

Komisija, įvertinusi byloje nustatytas aplinkybes ir teisinį reguliavimą, sprendžia, kad Tarnyba tinkamai išnagrinėjo pareiškėjos skundą ir pateikė išsamų atsakymą – duomenys neskelbtini Sprendimą, kurio naikinti remiantis pareiškėjos skunde Komisijai išdėstytais argumentais nėra pagrindo. Netenkinus pareiškėjos skundo reikalavimo panaikinti ginčijamą Sprendimą, netenkinamas ir išvestinis pareiškėjos reikalavimas įpareigoti Tarnybą tinkamai įvertinti Administratoriaus veiksmus bei įpareigoti pradėti neplaninį Administratoriaus veiklos patikrinimą dėl sistemingo teismų procesinių sprendimų nevykdymo.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu ir 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjos uždarnosios akcinės bendrovės „Asmuo X“ skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys turi teisę apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatyme nustatyta tvarka.

Komisijos posėdžio pirmininkė

Inga Lipnickienė

Komisijos nariai

Edvardas Jucius

Vytautas Kurpuvesas

Inga Morkvėnienė